

FOLKLORNI FESTIVAL POKRAJ RIJEKE KARASA

miercuri, 20 iulie 2022

Nakon dvogodišnje pauze uzrokovane pandemijom koronavirusa, u subotu 11. lipnja održano je u Karaševu 4. izdanje me unarodnog multietni kog Folklornog festivala „Pokraj rijeke Karaša“;

Organizator i doma in ovoga velikog kultur-nog doga aja bio je Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, a partneri organizatora su bili Odjel za me odnose Rumunske vlade, karaševska Op ina i Mjesno vije e Op ine te Udruga Rumunja iz Hrvatske.

Festival je okupio deset kulturno - umjetni kih društava i više od stotinu sudionika koji su se na otvorenoj sceni iz centra Karaševa predstavili sa svojim igrama i pjesmama, sa svojim narodnim nošnjama izuzetne vrijednosti i ljepote te sa specifi nom vrstom folklora, -tipi noj podru ju iz kojega su došli. A KUD-ovi prisutni na Festivalu su stigli sa svih strana Rumunjske, iz Rijeke, Câlnica, Teregove, sa eških sela diljem Banata, iz Constan e, iz Suceave, dok je KUD fra. Petar Bakula prebrodio daleki put iz Posušja u Hercegovini kako bi brojnim gledateljima predstavio dio bogate folklorne tradicije posuškoga kraja. Voditelji Folklornog festivala, Milena Filka na hrvatskom i Dan Liu na rumunjskom jeziku, predstavili su ukratko svako društvo koje je nastupalo i dodatno su animirali cjelokupni program.

Na ceremoniji otvaranja festivala nazo nima su se obratili Slobodan Gera, predsjednik ZHR-a i zastupnik hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu, karaševski na elnik Petar Bogdan, Predsjednik Demokratskog Foruma Njemaca iz županije Karaš-severin Erwin Josef igla, a na kraju je predsjednik ZHR-a prenio poruku koju je organizatorima i sudionicima doga aja uputila Eniko Lacziko, državna tajnica pri Odjelu za multietni ke odnose Rumunske vlade.

U svojem govoru Slobodan Gera je uputio svim prisutnima srda nu dobrodošlicu, zahvalio ansamblima što su se odazvali pozivu da budu gosti Zajedništva i izrazio radost što je festival nastavio svoj put nakon dvije pandemijske godine i stigao do svoje etvrte edicije. „Prvo izdanje festivala Pokraj rijeke Karaša održano je 2017. godine kako bi sa uvali i promicali obi aje i tradicije Hrvata iz Rumunjske te ostalih manjinskih ansambala koji su tijekom godina dolazili iz svih strana Rumunj-ske, iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Austrije. Ponosni smo što se danas možemo vidjeti u naj-starijem mjestu hrvatske manjine u Rumunjskoj nakon dvije pandemijske godine koje su onemogu ile održavanje Festivala, ponosni smo što smo u ovoj prekrasnoj subotnoj veeri svi zajedno imati priliku uživati za vrijeme nastupa raznih folklornih skupina koje e na karaševskoj pozornici predstaviti tradicionalnu nošnju, tradicije i obi aje svoga kraja putem pjesme, plesa i dobre volje. Raznolikost spaja ljude, putem ovakvih folklornih manifestacija se uvažavaju razli itosti i njeguje vlastita kultura i tradicija. Iskrene estitke upu ujem Departmanu za programe ZHR-a, zahvaljujem ovim putem partnerima Zajedništva pri organizaciji Festivala, a vas, dragi gledatelji, pozivam da se dobro i ugodno osje ate u jezgru hrvatske manjine iz Rumunjske, na Folklornom festivalu kojega organizira Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj“;

„Donosim pozdrav karaševske op ine svim prisutnim KUD-ovima i gledateljima na ovom lijepom Folklornom festivalu. Hvala vam što ste došli obogatiti nas vašim duhovnim blagom, a tamo gdje postoji duhovno blago ekonomski dobrobiti stižu same. Njegujte i dalje vaše duhovno blago, hvala vam još jednom na vašemu trudu i želim vam ugodan boravak u našoju karaševskoj zajednici“, rekao je karaševski na elnik Petar Bogdan.

„Karaševo je danas glavni grad planinskog Banata zahvaljuju i folklornim ansamblima koji e nastupiti na ovoj lijepoj otvorenoj sceni i gledateljima koji su došli u velikom broju na ovu izuzetnu folkloru manifestaciju koja oplemenjuje ovaj multikulturalni, multietni ki i multikonfesionalni prostor. Zahvalujem Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj zbog nastojanja da pokaže sljede im generacijama ono što se ovdje gradilo stotinama godina. Zahvaljuju i vama i ostalim manjinama koji žive na ovim lijepim rumunjskim prostorima svi smo zajedno bogatiji duhovno i kulturno. Svima vama želim divnu ve er u Karaševu, glavnom gradu planinskog Banata”, rekao je u svom govoru predsjednik Demokratskog Foruma Njemaca Josef igla.

Odnosivši se na festival „Pokraj rijeke Karaša“, Eniko Lacziko, državna tajnica pri Odjelu za multietni ke odnose Rumunjske vlade, naglasila je u svojoj poruci da se u Karaševu održavaigrani praznik raznolikosti gdje se putem plesa slave me usobne razlike pojedinih nacionalnih manjina i ve inskog rumunjskog naroda što nije samo veliki etnokulturalni doga aj, ve i ist humanisti ki in. „Dragi sudionici i organizatori Festivala, poru ila je državna tajnica na kraju svoga govora, Odjel za me uetni ke poslove Rumunjske vlade s velikom radoš u pozdravlja vašu prisutnost na ovom doga aju tako živo obojenom bojama razli itosti. estitamo Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj i predsjedniku Slobodanu Geri na uspješnoj organizaciji Festivala, a svim akterima želimo puno sre e i radosti pri manifestiranju identiteta“.

etvrtu ediciju multietni kog me unarodnog Folklorog festivala „Pokraj rijeke Karaša“ otvorio je ansambl Zajedništva Hrvata Karaševska zora. U ose-bujnoj tradicionalnoj karaševskoj ženskoj i muškoj narodnoj nošnji, lanovi ansambla su na otvorenoj sceni izveli plesove reprezentativne za hrvatsku manjinu iz Rumunjske i prikazali znatiželjnim gledateljima dio ljestvike karaševskog folklora. Iza Karaševske zore na scenu su izašli mladi plesa i ansambla Teregovane iji su lanovi u enici Srednje tehnološke škole S.F. Dimitrie pod vodstvom profesora Petru Moace. Nakon Teregovane nastupio je KUD fra Petar Bakula iz Posušja u Bosni i Hercegovini. Gostuju i KUD iz Posušja je osnovan 2001. godine i ima veoma bogatu folkloru tradiciju. Nosi ime po najplodnijem i najsvestranijem hercegova kom franjevcu, teologu, filozofu i piscu Petru Bakuli, a sudjelovao je na brojnim hrvatskim i me unarodnim smotrama folklora, u Sarajevu, Dubrovniku, Zagrebu, Ma arskoj, Makedoniji i Njema koj. Na karaševskoj sceni KUD fra Petar Bakula je nastupio dva puta, drugi put na samom kraju festivala kad je prisutnim gledateljima predstavio plesove i pjesme posuškog kraja i zapadne Hercegovine, kao na primjer Bijela vila, obansko kolo, Trusa i Kolo jelena. Na kraju nastupa, gosti iz Hercegovine razmijenili su s doma inima prigodne darove kao uspomenu na prvi zajedni ki susret u Karaševu. Podsjetimo, folklori ansambl Karaševska zora gostovao je 2019. godine u Posušju na 14. izdanju smotre folklora „Silo na ognjištu“ koje je organizirao fra Petar Bakula, KUD koji je prošle godine proslavio svoj 20. ro endan na 15. izdanju smotre folklora “Silo na ognjište”. Ansambl Perli ky Ceskych Vesnik, odnosno Biseri eških sela, je zbor osnovan prošle godine iz želje ljudi iz eških sela u Banatu da sa uvaju eški etni ki identitet. Nastupali su na raznim scenama u županiji i diljem zemlje, a na karaševskoj pozornici su odmah nakon nastupa fra Petra Bakule predstavili dio eškog folklora iz Banata. uveni ri i ki folklori ansambl Bârzava, koji je osnovan 2011. godine i ima u sastavu preko 150 mladih folklorša, predstavio je za vrijeme festivala niz plesova i pjesama iz Banata, Oa a i Oltenie. Njema ki tradicionalni plesovi specifi ni podru ju planinskog Banata prikazani su na karaševskoj sceni od strane ansambla njema kih narodnih plesova Enzian. Enzian je ansambl Demokratskog Foruma Njemaca iz županije Karaš-severin i nosi ime planinskog cvijeta Enzian, cvjet koji se nalazi toliko na našim podru jima, koliko i u Stiriji u Austriji, mjesto odakle potje e ve ina njema kih etnika iz zone planinskog Banata. Nakon tradicionalnog plesa C lu ara iz Câlnica, gledatelji Festivala su imali priliku upoznati razne tradicionalne plesove Tatara u Rumunjskoj izvedene od lanova ansambla Qanara. Posebnu notu ovog ansambla Demokratske unije turško-muslimanskih Tatara u Rumunjskoj, ine tradicionalne nošnje koje su dragulji tatarskih rukotvorina. Nakon nastupa Qanare i na prijedlog voditelja tatarskog ansambla razvilo se na sceni veliko multietni ko kolo u kojemo su plesali lanovi svih folklornih ansambala prisutnih na festivalu Pokraj rijeke Karaša. Ansambl Boc ana iz Boc e je nakon multietni kog kola prikazao putem plesa tradišiju i obi aje Banata gdje se igra i pjesma banatske pokrajine skladno spajaju sa starim obi ajima iz svijeta banatskog sela. Iz daleke Suceave stigao je na festival iz Karaševa poljski ansambl Mala Pojana, osnovan 1990. godine na inicijativu Josifa Iri eca, koji je u to vrijeme vodio kazališnu glazbenu skupinu iz Poiana Micului. lanovi poljskog ansambla obradovali su prisutne gledatelje pjesmama i plesovima specifi nih poljskome folkloru iz Poiana Micului i susjednih mjesta. Hrvatsko kulturno umjetni ko društvo fra Petar Bakula iz Posušja svojim završnim nastupom je jošjednom prikazalo izuzetnu ljestviku, raznovrsnost i autenti nost pjesama i plesova iz posuškog kraja i zapadne Hercegovine.

Me unarodni multietni ki Folklorni festival „Pokraj rijeke Karaša“ poklonio je gledateljima trenutke radosti i veselja i jedinstvenu mogu nost da im toliko razli iti ljudi na autenti an i originalan na in približe svoju kulturnu baštinu putem tradicionalne nošnje, pjesme, plesa i dobre volje. Voditeljima svakoga ansambla je nakon nastupa organizator uru io prigodne poklone u znak zahvalnosti na sudjelovanju i kao podsjetnik na lijepe zajedni ke trenutke provedene u nedjelju popodne u Karaševu, centru multikulturalnosti Karaš-severinske županije. Za bezprijeekornu organizaciju Festivala pohvale svakako pripadaju Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj, doma inu i organizatoru kulturne manifestacije, kao i partnerima organizatora, odnosno Odjelu za me uetni ke odnose Rumunjske vlade, karaševskoj Op ini i Mjesnom vije u Op ine te Udruzi Rumunja iz Hrvatske.

Ivan Dobra